

ENERJİ VERİMLİLİĞİ STRATEJİ BELGESİ

2010 - 2023

1. GİRİŞ

Enerji verimliliği; enerjide arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması, enerji maliyetlerinin sürdürülebilir kılınması, iklim değişikliği ile mücadelenin etkinliğinin artırılması ve çevrenin korunması gibi ulusal stratejik hedefleri tamamlayan ve bunları yatay kesen bir kavramdır. Sürdürülebilir kalkınmanın önemini gittikçe daha çok anlaşıldığı günümüzde, enerji verimliliğine yönelik çabaların değerinde aynı oranda artmaktadır. Bu çerçevede; enerji üretimi ve iletiminden nihai tüketime kadarki bütün aşamalarda enerji verimliliğinin geliştirilmesi, bilinçsiz kullanımın ve israfın önlenmesi, enerji yoğunluğunun gerek sektörler bazında ve gerekse de makro düzeyde azaltılması, ulusal enerji politikamızın öncelikli ve önemli bileşenlerinden birisidir.

Bugüne kadar enerji verimliliği kapsamında yürütülmüş faaliyetlerin değerlendirilmesi sonucunda çıkarılan dersler, çeşitli uygulama noktalarında karşılaşılan güçlükler ve enerji sektöründeki küresel eğilimler ışığında, Türkiye'nin enerji verimliliği alanındaki yol haritasının stratejik ve dinamik bir bakış açısıyla hazırlanması kaçınılmaz hale gelmiştir. Kamu kesimi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının katılımcı bir yaklaşımla ve işbirliği çerçevesinde hareket etmesini sağlamak, sonuç odaklı ve somut hedeflerle desteklenmiş bir politika seti belirlemek, bu hedeflere ulaşmak için yapılması zorunlu eylemleri tespit etmek, ayrıca süreç içinde kuruluşların yüklenecekleri sorumlulukları tanımlamak için işbu strateji belgesi hazırlanmıştır. Bu belgede tanımlanan faaliyetlerin gerçekleştirilmesinden, tedbirlerin uygulanmasından, sonuçların değerlendirilmesinden sorumlu olan kamu ve sivil toplum kuruluşları arasında yakın bir işbirliği kurulması amaçlanmakta olup, söz konusu koordinasyonu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile bu bakanlığın bağlı kuruluşu EİE Genel Müdürlüğü sağlayacaktır.

EİE'de ölçme ve değerlendirme kapasitesinin kurulmasını müteakip yapılacak derinlemesine sektörel analizlerin sonuçlarına göre stratejik amaçlar, hedefler ve tedbirler gözden geçirilecek, gerçekleşme oranları ve yeni eğilimler çerçevesinde belgenin yayımlanmasından en geç 3 yıl sonra ihtiyaç duyulan revizyonlar yapılarak güncellenmiş metin kamuoyuyla paylaşılacaktır. Sonraki yıllarda belge her iki yılda bir güncellenecektir.

2. TANIMLAR ve KISALTMALAR

Bu belgede geçen;

ETKB: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

BB: Büyükşehir belediyelerini,

BİB: Bayındırlık ve İskan Bakanlığını,

BSMV: Bankacılık servis muameleleri vergisini,

ÇOB: Çevre ve Orman Bakanlığını,

DPB: Devlet Personel Başkanlığını,

DPT: Devlet Planlama Teşkilatını,

E: Eylemi

EİE: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünü,

Enerji etüdü: Endüstriyel işletmelerde veya binalarda enerji tasarruf potansiyelleri ve bu potansiyellerin geri kazanılmasına yönelik önlemleri ölçüm, hesap ve piyasa araştırmaları ile belirleyen ve sonuçları ilgili mevzuat ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlanan çalışmaları,

EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

EVD: Enerji verimliliği danışmanlık şirketlerini,

EVKK: Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulunu,

GSYH: Gayri safi yurt içi hasılayı,

HM:Hazine Müsteşarlığını,

İİB:İçişleri Bakanlığını,

İlgili Yönetmelik: Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliği,

İndirgenmiş enerji yoğunluğu: Sanayi alt sektöründeki yıllık enerji tüketiminin sektörün mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış yıllık üretim endeksine bölünmesi ile bulunan değer in işlem yılından önceki son üç yıl in ortalamasını,

Kanun: Enerji Verimliliği Kanununu,

KİK: Kamu İhale Kurumunu

KK: Kamu kurum ve kuruluşlarını

KKDF: Kaynak kullanımı destekleme fonunu,

KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme Başkanlığını,

MB: Maliye Bakanlığını,

MTV: Motorlu taşıtlar vergisini,

OSB: Organize sanayi bölgelerini,

ÖİB: Özelleştirme İdaresi Başkanlığını,

ÖTV: Özel tüketim vergisini,

SA: Stratejik amacı,

Sanayi alt sektörleri: TÜİK tarafından üretim endeksleri hesaplanan demir-çelik, demir dışı metaller, çimento, gıda ve benzeri sektörleri,

Sanayi alt sektörü yıllık enerji tüketimi: TÜİK tarafından; sanayi üretim endeksinin bulunmasında kullanılan sektör işletmelerindeki yıllık toplam enerji tüketimini,

SGM: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğünü,

SH: Stratejik hedefi,

STB: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

Strateji: Enerji Verimliliği Stratejisini,

TEP: Ton eşdeğer petrolü,

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,

TOKİ: Toplu Konut İdaresi Başkanlığını,

TSE: Türk Standartlar Enstitüsünü,

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

UB: Ulaştırma Bakanlığını,

VAP: Verimlilik artırıcı projeleri,
Yapı stoğu: İnşası tamamlanmış olup kullanımda olan yapı adedini
Yıllık enerji tüketimi: İşlem yılından önceki son 3 yıla ait birincil enerji tüketimlerinin ortalamasını,
YİGM: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğünü,
YY: Yerel yönetimleri, (Valilikler ve Belediyeler)

STRATEJİK AMAÇLAR

SA-01: Sanayi ve hizmetler sektöründe enerji yoğunluğunu ve enerji kayıplarını azaltmak

SA-02: Enerji verimliliği yüksek binaların enerji taleplerini ve karbon emisyonlarını azaltmak, ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanan sürdürülebilir çevre dostu binaları yaygınlaştırmak

SA-03: Enerji verimli ürünlerin piyasa dönüşümünü sağlamak

SA-04: Elektrik üretim, iletim ve dağıtımında verimliliği artırmak; enerji kayıplarını ve zararlı çevre emisyonlarını azaltmak

SA-05: Motorlu taşıtların birim fosil yakıt tüketimini azaltmak, kara, deniz ve demir yollarında toplu taşıma payını artırmak ve şehiriçi ulaşımda gereksiz yakıt sarfiyatını önlemek

SA-06: Kamu kuruluşlarında enerjiyi etkin ve verimli kullanmak

SA-07: Kurumsal yapıları, kapasiteleri ve işbirliklerini güçlendirmek; ileri teknoloji kullanımını ve bilinçlendirme etkinliklerini artırmak; kamu dışında finansman ortamları oluşturmak

STRATEJİK AMAÇLAR, HEDEFLER VE EYLEMLER

SA-01: Sanayi ve hizmetler sektörlerinde enerji yoğunluğunu ve enerji kayıplarını azaltmak

SA-01/SH-01 : Belgenin yayım tarihi itibarıyla 10 yıl içerisinde; Belgede tanımlanan her bir sanayi alt sektöründeki indirgenmiş enerji yoğunlukları en az %15 azaltılacaktır.

Eylemin Kodu	: SA-01/SH-01/E-01
Eylemin Konusu	: Belgede tanımlanan sanayi alt sektörlerinde, tasarruf potansiyelleri ile birlikte enerji verimliliğinde uygulanabilecek önlemlerin belirlenmesi.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Her bir sektörü temsil edebilecek en az 5 işletmede, EİE finansmanı ile ilki 2012 yılında sonuçlanmak üzere 4 yıllık periyotlarda enerji etütleri yapılacak ve çalışmaların sonuçları ardışık periyotlarda uygulanacak olan SA-01/SH-01/E-03 Eylemindeki etütlerle birlikte Sanayi Enerji Verimliliği Envanteri halinde derlenerek elektronik ortamda yayımlanacaktır. Duyurulacak kriterler yardımıyla seçilen işletmelerin enerji etütlerine imkân tanımları, mevzuat düzenlemeleri ile temin edilecektir.
Sorumlu Kuruluş	: ETKB, EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: STB, TOBB, EVD
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Mevzuat açısından belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay.

Eylemin Kodu	: SA-01/SH-01/E-02
Eylemin Konusu	: Sanayi ve hizmetler sektörlerindeki yılda 5.000 TEP üzerinde enerji tüketen işletmelerde ve OSB'lerdeki enerji yönetim birimlerinde enerji yönetimi standardının kamu kuruluşları ile olan ilişkileri kapsamında zorunlu tutulması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Kanun ve ikincil mevzuat revizyonu ile, akredite kuruluşlar üzerinden TS EN 16001 belgesine sahip olunması sağlanacak ve uygulamalar denetlenecektir.
Sorumlu Kuruluş	: ETKB/EİE (Kanun), STB (İkincil Mevzuat)
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: TSE
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Mevzuat revizyonu belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

Eylemin Kodu	: SA-01/SH-01/E-03
Eylemin Konusu	: Yılda 5.000 TEP üzerinde enerji tüketen endüstriyel işletmelerde ve kullanım alanı 20.000 m ² 'nin üzerinde olan ticari binalarda enerji etütlerinin periyodik olarak yapılması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Kanun ve ilgili yönetmelik revizyonu ile, ilki 2014 yılında sonuçlanmak üzere, dört yılda bir enerji etüdü yapılması / yaptırılması, etüt raporlarının EİE'ye gönderilmesi ve EİE'nin yerinde incelemelerine imkân sağlanması istenecektir.
Sorumlu Kuruluş	: ETKB/EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: STB, TOBB

İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat revizyonu belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır..

Eylemin Kodu : SA-01/SH-01/E-04
Eylemin Konusu : Verimlilik artırıcı projelere (VAP) ve gönüllü anlaşmalara uygulanan mali desteklerin etkinleştirilmesi.

Yapılacak İşlem ve Açıklama : Kanun ve ilgili yönetmelik revizyonu ile; sağlayacağı tasarrufun yarısından fazlası elektrik olan VAP'lar öncelikle desteklenecek, VAP destekleri ve gönüllü anlaşmalar ticari binaları da kapsayacak, bütçe ödenekleri ile sınırlı olarak desteklenecek projelerin destek tavanı 500.000 TL'ye çıkartılacak, destek kriterleri ve formülü revize edilecek ve bu kapsamda üretimi uygun işletmelerde özgül enerji tüketimi kullanılacak, EVD hizmet bedelleri VAP bedeli içinde sayılacak, gönüllü anlaşmalar yıllık enerji tüketimi 500-2.000 TEP aralığındaki işletmelere elektrikteki enerji yoğunluğu kapsamında uygulanacak, bu anlaşmaların süresi 2 yıla çekilecek ve anlaşmalarda ödüllendirme ile birlikte caydırma etkisi de bulunacak; bütçe ödenekleri, endüstriyel işletme, ticari bina, VAP ve gönüllü anlaşmalar bazında ayrıştırılacak ve destek ihtiyacına göre bunlar arasında aktarma yapılacaktır.

Sorumlu Kuruluş : ETKB/EİE

İşbirliği Yapılacak Kuruluş : MB

İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat revizyonu, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-01/SH-01/E-05
Eylemin Konusu : Bedeli 2,5 milyon TL üzerindeki verimlilik artırıcı projelerin kurumlar vergisi indiriminden yararlandırılması.

Yapılacak İşlem ve Açıklama : İlgili mevzuatın revizyonu ile; tüzel kişiler, EVKK onaylı verimlilik artırıcı projesindeki enerji tasarrufu ile projenin kendini geri ödeme süresince ve 5 yılı geçmemek üzere bu indirimden yararlandırılacaktır.

Sorumlu Kuruluş : MB

İşbirliği Yapılacak Kuruluş : ETKB/EİE

İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat revizyonu, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

SA-02: Enerji verimliliği yüksek binaların enerji taleplerini ve karbon emisyonlarını azaltmak, ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanan sürdürülebilir çevre dostu binaları yaygınlaştırmak

SA-02/SH-01 : 2023 yılında, Kentsel Dönüşüm Kanunu ve Deprem Yönetmeliği kapsamında kullanılabilir niteliği haiz olan binalar arasından; büyük şehir mücavir alanlarındaki yapı grup sınıfı 2 inci sınıf veya üzeri olan konutlar ile birlikte toplam kullanım alanı 10.000 m²'nin üzerindeki ticari ve hizmet binalarının tamamında, yürürlükteki standartları sağlayan ısı yalıtımı ve enerji verimli ısıtma sistemleri bulunacaktır.

Eylemin Kodu : SA-02/SH-01/E-01
Eylemin Konusu : **Binalara azami enerji ihtiyacı ve azami emisyon sınırlaması getirilmesi.**
Yapılacak İşlem ve Açıklama : Yürürlükteki mevzuatın AB uygulamaları paralelinde revize edilmesi ile, binanın fonksiyonuna (otel, hastane, mesken, okul, AVM vb), bulunduğu bölgenin iklim koşullarına (sıcaklık, rüzgâr etkisi vb), mimari tasarımına, (yönlendirme vb) ve yürürlükteki zorunlu standartlara (TS 825 Isı Yalıtım Standartı vb) uygun inşaa edilme durumuna göre ısıtma, soğutma, aydınlatma ve taşıma gibi konuları kapsayan azami yıllık enerji talebi belirlenecek; söz konusu enerji talebinin enerji verimli ve/veya temiz enerji kaynaklarından ve teknolojilerinden karşılanması esas alınmak suretiyle atmosfere salınan müsaade edilecek azami CO₂ emisyon miktarı belirlenecek ve bu sınır değerleri aşan yeni bina yapımına izin verilmeyecektir.
Sorumlu Kuruluş : YİGM
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : EİE, ETKB, ÇOB
İşlemin Tamamlanma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 36 ay içinde gerekli altyapı tesis edilecek ve mevzuat revizyonu yapılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-02/SH-01/E-02
Eylemin Konusu : **2015 yılından itibaren, SA-02/SH-01 kapsamındaki ve BEP Yönetmeliğine uygun ısı yalıtımı bulunmayan binalarda, her yıl artan emisyon vergisi uygulanması.**
Yapılacak İşlem ve Açıklama : İlgili mevzuatın revizyonu ile Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğine uygun ısı yalıtımı bulunmayan binalarda; binanın türüne, bulunduğu iklim bölgesine ve birim kullanım alanına bağlı olarak belirlenecek başlangıç vergileri her yıl %25'den az olmamak üzere arttırılacaktır. Ayrıca, bu eylem kapsamındaki ve Enerji Verimliliği Kanununun yürürlük tarihinden önce ruhsat almış binaların enerji kimlik belgesi alması konusunda, Enerji Verimliliği Kanununda belirtilen son tarih 2017 yılından 2015 yılına çekilecektir.
Sorumlu Kuruluş : MB
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : ETKB, EİE, YİGM
İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat revizyonu, belgenin yayım tarihinden itibaren 24 ay içinde yapılacaktır.

Eylemin Kodu	: SA-02/SH-01/E-03
Eylemin Konusu	: Enerji Verimliliği Kanununun yürürlük tarihinden önce ruhsat almış konutlarda; ısı yalıtımının, verimli ısıtma ve soğutma sistemlerinin özendirilmesi.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: İlgili mevzuatın revizyonu ile; bina sahiplerinin kredi kullanımlarının cazip hale getirilmesi için BSMV ve KKDF paylarının alınmaması, ısı yalıtımı malzemelerinde KDV oranlarının azaltılması ve emlak vergisinde indirim ve/veya artırımı yönünde düzenleme yapılacaktır.
Sorumlu Kuruluş	: MB, HM
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: EİE, YİGM
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Mevzuat revizyonu, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

SA-02/SH-02 : 2010 yılındaki yapı stoğunun en az 1/4'ü 2023 yılına kadar, sürdürülebilir yapı haline getirilecektir.

Eylemin Kodu	: SA-02/SH-02/E-01
Eylemin Konusu	: Kullanım alanı 10.000 m2 üzerindeki ticari binaların ve müstakil lüks konutların ruhsatlandırılmasında 2013 yılından itibaren sürdürülebilir nitelik aranması; 2017 yılından itibaren bu uygulamanın SA-02/SH-01'de tanımlanan binaları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarından kademeli biçimde yararlanılmasının zorunlu tutulması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: İlgili mevzuat revize edilecektir. Bu kapsamda 2017 yılından itibaren, binanın yıllık enerji ihtiyacı içerisindeki yenilenebilir enerji kullanım oranına ilişkin uygulanacak kademeler, % 20'den az olmamak üzere; binaların, buldukları belediyelerin kalkınmışlık düzeylerine, imar planlarına, arsa değerlerine ve çevredeki doğal enerji imkânlarına bağlı olarak 2 yılda bir belirlenecektir.
Sorumlu Kuruluş	: EİE, YİGM
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: ÇOB
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Mevzuat revizyonu, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

Eylemin Kodu	: SA-02/SH-02/E-02
Eylemin Konusu	: Toplu konutlarda yerinden üretim uygulamalarının yaygınlaştırılması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Toplu konut projelerinde yenilenebilir enerji kaynaklarından, kojenerasyon, merkezi ve bölgesel ısıtma, soğutma ve ısı pompası sistemlerinden yararlanma imkânları analiz edilecek, konut maliyetinin en az %10'una karşılık gelen uygulamaların yapılmasını temin etmek üzere Kanun revizyonu yapılacaktır.
Sorumlu Kuruluş	: ETKB, EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: YİGM, TOKİ
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Mevzuat revizyonu, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

SA-03: Enerji verimli ürünlerin piyasa dönüşümünü sağlamak

SA-03/SH-01 : Asgari enerji verimlilik sınıfının üzerindeki lambaların, buzdolaplarının, ve elektrik motorlarının piyasa dönüşümü 2012 yılı sonuna kadar, ısıtma/soğutma sistemlerinin ve diğer enerji verimli ürünlerin piyasa dönüşümü ise AB uygulamalarına paralel olarak tamamlanacaktır.

Eylemin Kodu : SA-03/SH-01/E-01
Eylemin Konusu : Enerjiyi verimsiz kullanan ürünlerin satışının sınırlandırılması ve piyasa denetiminin etkinleştirilmesi.

Yapılacak İşlem ve Açıklama : AB'nin 2005/32/EC sayılı Direktifi doğrultusunda "Enerji Kullanan Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik" öncelikle yürürlüğe konulacak; bu bağlamda buzdolabı, lamba, televizyon, harici güç kaynağı ve elektrik motorları öncelikli olmak üzere, ürün bazlı düzenlemeler AB'nin uygulamaları ile paralellik arzedecek şekilde yapılacak; ürün satışlarındaki gelişimin izlenmesine ve piyasa denetiminin etkin şekilde yapılmasına imkân sağlayacak kurumsal kapasite geliştirilecektir.

Sorumlu Kuruluş : STB

İşbirliği Yapılacak Kuruluş : ETKB, EİE

İşlemin Tamamlanma Süresi : AB'nin yürürlüğe koyduğu çerçeve ve ürün bazlı düzenlemeler belgenin yayım tarihinden itibaren 6 ay içinde, diğer ürünlere ilişkin düzenlemeler ise AB ile eşzamanlı olarak yapılacaktır.

SA-04: Elektrik üretim, iletim ve dağıtımında verimliliği artırmak; enerji kayıplarını ve zararlı çevre emisyonlarını azaltmak

SA-04/SH-01 : 2023 yılına kadar; ülke genelindeki kömürlü termik santrallerin, atık ısı geri kazanımı dahil ortalama toplam çevrim verimleri %45'in üzerine çıkarılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-04/SH-01/E-01
Eylemin Konusu : Kömürlü termik santrallerin rehabilitasyon, modernizasyon, özelleştirme, lisanslama süreçlerinde ve mevzuat düzenlemelerinde; toplam çevrim verimi, zararlı çevre emisyonları ve atık ısıdan yararlanma konularının öncelikle gözetilmesi.

Yapılacak İşlem ve Açıklama : Bu eylem, EÜAŞ ihalelerinde, özelleştirme şartnamelerinde ve EPDK'nın lisanslama mevzuatında öncelikle ele alınacak; yerli kömür kullanan verimli ve temiz uygulamaların özendirilmesi ile ilgili mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.

Sorumlu Kuruluş : ETKB, EÜAŞ, EPDK, ÖİB

İşbirliği Yapılacak Kuruluş : EİE, DPT, ÇOB

İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat düzenlemesi, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

SA-04/SH-02 : 2023 yılına kadar, elektrik enerjisi yoğunluğunu en az %20 azaltmak amacıyla talep tarafı yönetimi konusunda tedbirler geliştirilecektir.

Eylemin Kodu : SA-04/SH-03/E-01
Eylemin Konusu : Enerji ve güç miktarına göre kademelendirilmiş tarife, çok terimli sayaç ve akıllı şebeke uygulamalarının yapılması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama : Bu uygulamalar, dağıtım özelleştirmeleri dikkate alınmak suretiyle başlatılacaktır.
Sorumlu Kuruluş : EPDK
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : Elektrik Dağıtım Şirketleri
İşlemin Başlatılma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 24 ay içerisinde başlatılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-04/SH-03/E-02
Eylemin Konusu : Talep tarafı yük azaltımının serbest piyasaya girmesininin sağlanması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama : İlgili yönetmelik çıkartılacak ve teknik alt yapılar hazırlanacaktır.
Sorumlu Kuruluş : EPDK, TEİAŞ
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : ETKB
İşlemin Başlatılma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içerisinde başlatılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-04/SH-03/E-03
Eylemin Konusu : Değişken yükte çalışan 50 kW üzerindeki asenkron elektrik motor sistemlerinde değişken hız sürücülerinin ve yılda 10.000 TEP üzerinde enerji kullanan işletmelerde enerji ve güç yönetim sistemlerinin 2013 yılından itibaren zorunlu tutulması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama : Mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.
Sorumlu Kuruluş : STB
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : ETKB, EİE, TSE
İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat düzenlemesi, belgenin yayım tarihinden itibaren 24 ay içinde yapılacaktır.

SA-05: Motorlu taşıtların birim fosil yakıt tüketimini azaltmak, kara, deniz ve demir yollarında toplu taşıma payını artırmak ve şehir içi ulaşımda gereksiz yakıt sarfiyatını önlemek

SA-05/SH-01 : Yolcu veya yük taşıyan küçük araçlar (M1/N1 kategorileri) CO2 salımına ilişkin AB direktifleri doğrultusunda çıkarılacak ikincil mevzuat şartlarını karşılayacak, 2013 yılına kadar büyük şehirlerdeki ulaşım master planları yürürlüğe konulacaktır.

Eylemin Kodu : SA-05/SH-01/E-01
Eylemin Konusu : Emisyon seviyesi düşük çevre dostu (yürürlükteki tip onayı mevzuatına uygun) küçük motor hacimli, yakıt pilli veya elektrikli hibrit araçların özendirilmesi ve 15 yaş üzerindeki araçların kademeli olarak trafikten çekilmesi.
Yapılacak İşlem ve Açıklama : Mevzuat revizyonu ile; emisyon seviyesi düşük çevre dostu küçük motor hacimli araçlarda MTV indirimi, yakıt pilli ve elektrikli hibrit araçlarda MTV ve ÖTV muafiyeti ve 15 yaş üzerindeki araçlarda kademeli MTV artırımını uygulanacaktır.
Sorumlu Kuruluş : MB
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : STB, UB
İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat revizyonu, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-05/SH-01/E-02
Eylemin Konusu : Büyük şehirlerde, toplu taşımayı ve yakıt sarfiyatını öncelikle gözetilen ulaşım master planlarının yürürlüğe konulması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama :
Sorumlu Kuruluş : İİB, BB
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : UB
İşlemin Tamamlanma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 24 ay.

SA-06: Kamu kuruluşlarında enerjiyi etkin ve verimli kullanmak

SA-06/SH-01 : Kamu kuruluşlarının bina ve tesislerinde, yıllık enerji tüketimi 2015 yılına kadar %10 ve 2023 yılına kadar %20 azaltılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-06/SH-01/E-01
Eylemin Konusu : **Kamu kuruluşlarının bina ve tesislerinde verimlilik artırıcı uygulamaların etkinleştirilmesi.**
Yapılacak İşlem ve Açıklama : Başbakanlığın 2008/2 sayılı genelgesinin revizyonu ile; kamu kuruluşlarının bina ve tesislerinde enerji etütleri yapılarak verimlilik artırıcı projeler hazırlanacak; bakım idameye ilişkin bütçe ödenekleri öncelikle bu projeler için kullanılacaktır.
Sorumlu Kuruluş : MB, KK
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : ETKB, EİE, DPT, EVD şirketleri
İşlemin Tamamlanma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay.

Eylemin Kodu : SA-06/SH-01/E-02
Eylemin Konusu : **Kamu kuruluşlarının enerji kullanan mal alımlarında asgari verimliliğin zaruri kriter olarak kullanılması.**
Yapılacak İşlem ve Açıklama : Kamu kuruluşlarının, enerji kullanan mal ve hizmet alımları için asgari verimlilik sınırları AB Direktifleri dikkate alınarak tanımlanacak ve bunların alım sırasında zaruri kriter olarak aranması için kamu alımları ile ilgili mevzuatta veya şartnamelerde gerekli değişiklikler yapılacaktır. Enerji Kimlik Belgesi olmayan ve Enerji Kimlik Belgesindeki enerji etiketi sınıfı, yeni binalar için tanımlanmış asgarî sınır değeri karşılamayan binalar kiralanmayacaktır.
Sorumlu Kuruluş : MB, KİK
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : EİE
İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat düzenlemesi, belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-06/SH-01/E-03
Eylemin Konusu : **Kamu kuruluşlarında 10 yılını doldurmuş araçların trafikten kaldırılması.**
Yapılacak İşlem ve Açıklama : Taşıt Kanununun revizyonu ile, trafiğe tescil tarihi itibarıyla 10 yılını doldurmuş, kamu kuruluşlarına ait araçlar kademeli bir şekilde yenilenmek suretiyle trafikten kaldırılacaktır.
Sorumlu Kuruluş : MB, Başbakanlık
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : ETKB, EİE
İşlemin Tamamlanma Süresi : Mevzuat revizyonu belgenin yayım tarihinden itibaren 24 ay içinde yapılacak, mevcut taşıtlara yönelik uygulama mevzuat revizyonunu takip eden 3 yıl içinde tamamlanacaktır.

Eylemin Kodu : SA-06/SH-01/E-04
Eylemin Konusu : Performans garantili uzun dönemli sözleşmelerle kamu kesimine ait bina ve işletmelerin rehabilite edilmesi

Yapılacak İşlem ve Açıklama : Kamu alımları ve ilgili diğer mevzuatın revizyonu ile, kamu kuruluşlarının, EVD şirketleri ile performans garantili ve uzun dönemli sözleşmeler yapabilmesine; bina ve işletmelerinde yapılan harcamaların sağlanacak tasarruflardan elde edilecek kaynaklarla karşılanması suretiyle verimlilik artırıcı uygulamaları, gerektiğinde veya istendiğinde kamu kurumu doğrudan finans kuruluşlarına borçlanmak veya EVD şirketleri finans kuruluşlarına borçlanması şeklinde imkan sağlanacaktır.

Sorumlu Kuruluş : MB, KİK

İşbirliği Yapılacak Kuruluş : EİE

İşlemin Tamamlanma Süresi : Yasal düzenlemeler belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

SA-07: Kurumsal yapıları, kapasiteleri ve işbirliklerini güçlendirmek; ileri teknoloji kullanımını ve bilinçlendirme etkinliklerini artırmak; kamu dışında finansman ortamları oluşturmak

SA-07/SH-01 : 2012 yılı sonuna kadar; uygulayıcı kurumların kurumsal yapıları, kapasiteleri ve aralarındaki işbirlikleri güçlendirilecektir.

Eylemin Kodu : SA-07/SH-01/E-01
Eylemin Konusu : EİE kurumsal yapısının güçlendirilmesi.

Yapılacak İşlem ve Açıklama : EİE, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji kaynakları ve enerji bilgi ve teknolojileri ile ilgili eksenlerde yeniden yapılandırılacaktır. EİE'nin, mevcut kapasitesi geliştirilecek ve güçlendirilecektir.

Sorumlu Kuruluş : ETKB, EİE

İşbirliği Yapılacak Kuruluş : DPT

İşlemin Tamamlanma Süresi : Yasal düzenlemeler belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılacaktır.

Eylemin Kodu : SA-07/SH-01/E-02
Eylemin Konusu : Kamu kuruluşları arasındaki işbirliklerinin güçlendirilmesi.

Yapılacak İşlem ve Açıklama : ETKB ile diğer ilgili Bakanlıklar arasında ortak eylemleri içine alan işbirliği protokolleri yapılacak, yerel yönetimler arasında iletişim ağı kurulacak; EİE-TOBB-MPM arasında, sanayide enerji etütleri, eğitim ve özendirici yarışmalar kapsamında stratejik işbirliği tesis edilecektir.

Sorumlu Kuruluş : ETKB, EİE

İşbirliği Yapılacak Kuruluş : Bakanlıklar, YY

İşlemin Tamamlanma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay.

Eylemin Kodu	: SA-07/SH-01/E-03
Eylemin Konusu	: BEP Yönetmeliğine aykırı yapılara ruhsat verilmemesi ve binalarda "Enerji Kimlik Belgesi" uygulanması için, ilgili mercilerde ve özel sektörde gerekli kapasitelerin oluşturulması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Binalarda faaliyet gösterecek EVD'lerin sayılarının hızla artırılması için yetkilendirme işlemleri ilgili Yönetmelikte yeniden düzenlenecek; yerel yönetimlerin ve yapı denetim şirketlerinin personeline eğitim programları uygulanacaktır.
Sorumlu Kuruluş	: EİE, YY, YİGM
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: EİE, YY
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Belgenin yayımı tarihinden itibaren; ilgili Yönetmelik revizyonu 6 ay, eğitimler 24ay.

Eylemin Kodu	: SA-07/SH-01/E-04
Eylemin Konusu	: Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları alanlarında; Türkiye'deki gelişimin önceki yıllar ve diğer ülkeler ile kıyaslanabileceği performans göstergeleri ile birlikte gelecek öngörülerinin üretilmesine ve entegre kaynak planlamalarının yapılmasına imkan sağlayacak teknik kapasitenin oluşturulması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Söz konusu kapasite, Ölçme ve Değerlendirme Projesi (ÖDES) kapsamında, nitelikli insan gücü ve bilgi teknolojileri altyapıları ile EİE yerleşkesinde kurulacaktır.
Sorumlu Kuruluş	: EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: ETKB, DPT
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay.

SA-07/SH-02 : 2015 yılı sonuna kadar, ülke genelindeki sertifikalı enerji yöneticisi sayısı en az 5.000 kişiye ve sanayi sektörlerinde uzmanlaşmış EVD sayısı en az 50 şirkete çıkarılacaktır.

Eylemin Kodu	: SA-07/SH-02/E-01
Eylemin Konusu	: EVD yetkilerinin, eğitim, etüt-proje ve üçüncü taraf finansmanı konularında yeniden sınıflandırılması; yetkilendirmelerde, yurt dışı işbirliklerinin özendirilmesi; BEP kapsamında Enerji Kimlik Belgesi düzenleyecek EVD'lerin yetkilendirme kriterlerinin yeniden düzenlenmesi; EVD'lere, laboratuvar ve araç/gereç kullanımına yönelik imkânlar sağlanması, bu konudaki standartların ve prosedürlerin hazırlanması ve geliştirilmesi.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: İlgili yönetmelik revizyonu ile, EVD şirketlerine eğitim, etüt, proje ve danışmanlık konularından herhangi birinde veya kapasitelerine bağlı olarak birden fazla alanda hizmet sunmak üzere yetki verilecek; yetki belgesinin ön lisans uygulaması sonrası verilmesi temin edilecek; yetkilendirilen şirketler derecelendirilecek ve üst derecelere ulaşma özendirilecek; bu şirketlerin hizmet vermek istedikleri sektörde ve alt sektörler bazında ihtisas sahibi olmaları sağlanacaktır.
Sorumlu Kuruluş	: EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: ETKB
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Mevzuat düzenlemesi, belgenin yayım tarihinden itibaren 6 ay içinde yapılacaktır.

SA-07/SH-03 : 2023 yılına kadar; enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları alanlarında, yurt içinde gerçekleştirilen AR-GE sonuçlarına dayanarak üretime aktarılmış özgün tasarım ve/veya ürün sayısı en az 50 olacaktır.

Eylemin Kodu : SA-07/SH-03/E-01
Eylemin Konusu : Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları alanlarında; teknoloji master planının hazırlanması, destekleyici kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlanması, yatırımcıların yararlanabileceği ulusal teknoloji envanteri oluşturulması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama : TÜBİTAK'ın ETKB işbirliği ile yürürlüğe koyacağı Enerji AR-GE Stratejisi doğrultusunda teknoloji master planı hazırlanacak; destekleyici kamu kuruluşları arasında kaynakların etkin kullanımına yönelik eşgüdüm protokolleri imzalanacak; yürütülen, başarılı sonuçlandırılan ve uygulamaya aktarılan AR-GE projeleri bağlamında ulusal teknoloji envanteri oluşturulacaktır.
Sorumlu Kuruluş : ETKB, EİE, TÜBİTAK
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : DPT, SB, TTGV, KOSGEB, Üniversiteler
İşlemin Tamamlanma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 18 ay.

Eylemin Kodu : SA-07/SH-03/E-02
Eylemin Konusu : Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları alanlarında; öncelikli teknolojilerde kamu-özel işbirlikleri ile kurulacak mükemmeliyet merkezlerinin ve AR-GE sonuçlarının uygulamasının vergi indirimleri ile özendirilmesi için mevzuat düzenlenmesi.
Yapılacak İşlem ve Açıklama : İlgili mevzuat revize edilecektir.
Sorumlu Kuruluş : MB
İşbirliği Yapılacak Kuruluş : TÜBİTAK, ETKB, EİE, DPT
İşlemin Tamamlanma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay.

SA-07/SH-04 : “Ulusal Enerji Verimliliği Hareketi” kapsamında sürdürülen bilinçlendirme ve özendirme etkinlikleri kamu, özel ve sivil toplum işbirlikleri ile yaygınlaştırılacaktır.

Eylemin Kodu	: SA-07/SH-04/E-01
Eylemin Konusu	: Enerji verimliliği stratejik iletişim planı hazırlanması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Kamu, özel ve sivil toplum paydaşlarının sosyal sorumluluk anlayışı ile uygulamasında katkıda bulunabilecekleri, bilinçlendirme ve özendirme etkinlikleri ile birlikte ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini de içine alan bir stratejik iletişim planı hazırlanacaktır.
Sorumlu Kuruluş	: EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: Kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Belgenin yayım tarihinden itibaren 12 ay.

Eylemin Kodu	: SA-07/SH-04/E-02
Eylemin Konusu	: “Enerji verimliliği bilinç endeksi” geliştirilmesi.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: Toplumdaki enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin gelişimini izleyebilecek bir endeks, ölçme yöntemleri ile birlikte tanımlanacak ve uygulama planı hazırlanacaktır.
Sorumlu Kuruluş	: EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: Kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Belgenin yayım tarihinden itibaren 6 ay.

SA-07/SH-05 : Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili uygulamalar için kamu dışında sürdürülebilir finansman ortamları bağlamında, Türkiye’de karbon ticareti ve karbon borsası alt yapısını geliştirme çalışmaları 2012 yılı içerisinde tamamlanacaktır.

Eylemin Kodu	: SA-07/SH-05/E-01
Eylemin Konusu	: İlgili paydaşların katıldığı seri çalıştaylar ile karbon borsası strateji belgesi hazırlanması.
Yapılacak İşlem ve Açıklama	: -
Sorumlu Kuruluş	: ETKB, EİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluş	: ÇOB, MB, DPT, HM, Bankalar
İşlemin Tamamlanma Süresi	: Belgenin yayım tarihinden itibaren 18 ay.